

5

gode greb til at:

- styrke undervisningen i engelsk, fransk og tysk
- motivere jeres elever
- tiltrække og fastholde de bedste sproglærere

Det Nationale
Center for
Fremmedsprog

1

Skab rum og mulighed for kompetenceudvikling i fællesskab

Vi ved fra behovsundersøgelser, at sproglærerne efterspørger mere faglig og didaktisk kompetenceudvikling. Og fagdidaktisk kompetenceudvikling er en vigtig brik i udviklingen af sprogfagene. Vi anbefaler derfor at give mulighed for, at sproglærerteamet modtager fagdidaktisk kompetenceudvikling løbende – og meget gerne i fællesskab på tværs af sprog og klassetrin.

FÆLLES KOMPETENCEUDVIKLING GIVER MERE VIDEN, BEDRE FORANKRING OG STØRRE SAMMENHÆNG MELLEM SPROGFAGENE

Fælles kompetenceudvikling af hele sproglærerteamet løfter ikke kun den enkelte lærer, men sikrer også mere viden og en større forståelse for det didaktiske og indholdsmæssige samspil mellem sprogfagene – til glæde for både elever og lærere. Fælles kompetenceudvikling giver alle i sprogteamet mulighed for at byde ind, så udviklingen ikke afhænger af den enkelte lærer.

Der er mange emner og områder, man kan fokusere på inden for fremmedsprogsdidaktikken, men det er afgørende, i tråd med styredokumenterne for fremmedsprogsfagene, at alle fremmedsproglærere har fokus på kommunikativ sprogundervisning og er opdaterede i følgende emner:

- ORDFORRÅD
- FUNKTIONEL GRAMMATIK
- MUNDTLIGHED
- TVÆRFAGLIGHED OG CLIL
- FLERSPROGETHED
- INTERKULTUREL KOMMUNIKATIV KOMPETENCE

Der er mange veje til ny fagdidaktisk viden, fx gennem oplæg, kurser og udgivelser, og det er vigtigt, at lærerne har mulighed for i fællesskab at diskutere og arbejde med de nye faglige og didaktiske input. En måde at gøre dette på er ved at facilitere fælles kompetenceudvikling på skolen gennem læringsfællesskaber.

UNDERSTØT DEN FÆLLES KOMPETENCEUDVIKLING MED EN SPROGFAGS-VEJLEDER ELLER SPROGKOORDINATOR I SPROGLÆRERTEAMET

Nogle skoler har en sprogfagsvejleder eller en sprogfagskoordinatorfunktion, mens der på andre skoler er en eller flere resursepersoner, som mere uformelt koordinerer udviklingsarbejdet inden for sprogfagene.

Vi anbefaler, at man som skole får efteruddannet sin(e) resurseperson(er). Det kan fx være på uddannelsesretningen *Sprogfagsvejleder* på den pædagogiske diplomuddannelse, som er målrettet sproglærere fra både grundskolen og ungdomsuddannelserne. *Master i Fremmedsprogsdidaktik* er et andet godt bud på relevant fagdidaktisk efteruddannelse.

EN SPROGFAGSVEJLEDER HAR:

- en dybdegående fremmedsprogsdidaktisk viden samt kompetencer i kollegial vejledning
- kan bruges til at rådgive, vejlede og sparre med både kolleger og skoleledelse
- kan fungere som krumtap i udviklingen af skolens fremmedsprogsundervisning og kompetenceudviklingen i sproglærerteamet.

2

Etabler fællesfaglige læringsfællesskaber på skolen

Vi anbefaler, at man som skole organiserer lærerne i sprogteams, der inkluderer lærere fra alle sprogfag inkl. engelsk og alle klassetrin, og at man etablerer et læringsfællesskab for lærerne. Læringsfællesskaber fremmer læreres samarbejde om undervisningen. Et samarbejde, der kan styrke elevernes oplevelse af sammenhæng og progression i sprogfagene. Samtidigt styrker arbejdet i læringsfællesskaber lærernes arbejds glæde.

Læringsfællesskabs cirklen

Det sker ofte, at lærere kommer hjem fra et kursus og måske ændrer noget i egen praksis, men samtidig finder det svært at få den nye viden formidlet til kollegerne. Her kan det at arbejde i et læringsfællesskab sikre vidensdeling og understøtte en bredere forankring af viden.

I læringsfællesskabet mødes lærerne for i fællesskab at udvikle nye aktiviteter og forløb med afsæt i centrale fremmedsprogsdidaktiske emner eller relevant data. Herigennem skabes en øget bevidsthed om egen og andres praksis.

Sprogteamet kan fx mødes i to læringsfællesskaber årligt og her systematisk arbejde med forskellige fokusområder. Det kan være med udgangspunkt i modellen "Læringsfællesskabs cirklen".

3

Skab udvikling i sprogfagene

FORNYELSE AF SPROGFAGENE

Det er vigtigt, at sprogundervisningen er motiverende for eleverne. Sprogfagene udgør en stor del af det samlede timeantal i grundskolen – sammenlagt står fagene for flest timer næst efter dansk og matematik.

Relevant og praksisorienteret undervisning i sprogfagene er motiverende og giver eleverne mulighed for at opleve at kunne gøre noget med sproget. Et udgangspunkt i den nyeste viden i fremmedsprogsdidaktik hos sproglærerne sikrer, at udviklingen af sprogfagene bidrager optimalt til elevernes faglige udvikling og trivsel.

SAMARBEJDE MELLE M FAGENE

Sprogfærdighed giver adgang til viden om alle fag. Arbejd med at udvikle sprogfagene samlet og sammen med andre fag – det styrker sprogundervisningen og kan medvirke til at synliggøre sammenhængen mellem fagene i skolen.

Støt sammenhængen mellem sprogfagene og de andre fag, fx ved at:

- investere i et samlet indkøb af læringsmaterialer til sprogfagene, der alle er baseret på et kommunikativt og funktionelt sprogsyn
- understøtte og prioritere det tværsproglige & tværfaglige samarbejde
- lade alle elever arbejde med flere tværfaglige projekter, hvor sprog indgår, i løbet af deres skolegang.

SAMARBEJDE MED OMVERDENEN

Sprog bruges til kommunikation. Vi ved, at eleverne har mod på at lære sprog og kan se relevansen af det – hvis og når de oplever at kunne gøre noget med sproget i virkeligheden. Giv eleverne mulighed for at prøve deres sprog af i virkeligheden – det giver mestringfølelse og motivation til at lære mere.

Samarbejde med eksterne aktører skaber autenticitet i undervisningen og giver god mulighed for at arbejde tværfagligt – og det styrker sammenhængen mellem skole og ungdomsuddannelse og arbejdsliv.

SÆT FX FOKUS PÅ:

- Brobygning og netværk med ungdomsuddannelserne
- Internationalisering – både i undervisningen og gennem virtuelle og fysiske møder og udveksling
- Samarbejde med eksterne aktører, det lokale erhvervsliv og andre organisationer.

NCFF har udgivet en række temahæfter på viden.ncff.dk om de mest centrale fagdidaktiske emner, som I kan bruge som inspiration til arbejdet i læringsfællesskabet. Vi har skræddersyet en række gratis tilbud, I kan benytte jer af til at komme hurtigt og godt i gang.

4

Brug forvaltningen som sparringspartner

En kommunal skolekonsulent kan være en vigtig sparringspartner for skolen i det strategiske arbejde med fremmedsprog.

Konsulenten kan udover at være en vigtig brik i understøttelsen og udviklingen af fremmedsprogsundervisningen i kommunen også være en vigtig medspiller i koblingen til ungdomsuddannelserne, det lokale erhvervsliv og andre eksterne aktører.

En kommunal skolekonsulent kan fx understøtte skolernes arbejde med fremmedsprogsundervisning ved at:

- facilitere et sprogfagsvejledernetværk på tværs af kommunens skoler
- sparre med ledelse og resursepersoner på kommunens skoler, fx i forhold til efter- og videreuddannelse, didaktik, digitale redskaber, materialer, udviklingsprojekter og sproglige læringsmiljøer
- skabe rammerne for brobygningssamarbejdet med ungdomsuddannelserne på fremmedsprogsområdet
- udvikle kommunalt samarbejde med eksterne samarbejdspartnere fx institutioner, virksomheder, internationale partnere, Erasmus+ og eTwinning
- koordinere kommunale sprogbegivenheder.

5

Deltag i NCFF's nationale netværk for resursepersoner

NCFF har etableret et nationalt netværk for resursepersoner i sprogfagene på tværs af grundskolen og ungdomsuddannelserne, som arbejder med udvikling og forankring af ny viden på tværs af fag og klassetrin.

Her deltager fx sproglærere, sprogfagsvejledere, engelskvejledere samt repræsentanter fra ledelse og forvaltninger, som har til opgave - eller har ønske om - at arbejde med udviklingen af sprogfagene lokalt, kommunalt og regionalt.

Netværkets fokus er på forankring af strategiske indsatser, som styrker fremmedsprogsundervisningen. Formålet er at skabe netværk mellem resursepersoner inden for sprogfagene og bygge bro mellem uddannelsesniveauerne for derigennem at understøtte skolernes arbejde med at styrke fremmedsprogsundervisningen.

Det er et lærende netværk, hvor deltagerne deler viden og erfaringer og hjælper og sparrer med hinanden for at fremme fremmedsprog lokalt og nationalt.

NETVÆRKET SKAL MEDVIRKE TIL AT:

- bygge bro mellem sprog og niveauer
- bygge bro mellem viden og praksis og mellem praksis og ledelse
- understøtte etableringen af fællessproglige grupper/teams som sammen arbejder for at udvikle god undervisning
- understøtte dialog om fremmedsprogsområdet på tværs af det lokale og nationale niveau
- facilitere en hurtigere og bedre kommunikation fra NCFF til skoler og organisationer og omvendt.

Deltagelse i NCFF's nationale netværk for resursepersoner inden for sprogundervisning, vores årlige konference og andre arrangementer er gratis og kan også tilvejebringe ny viden til skolens sproglærerteam.

Hvis man nu som skole tænker, hvordan kan jeg selv komme i gang? Eller hvordan kan vi komme i gang med at sætte fokus på fremmedsprogsundervisningen, så vil mit første bud være at samle sproglærerne på tværs af fag. Og så finde noget at være fælles om der - altså sprogidaktikken. Skab en forståelse for, hvad sprog det er, mere end at det er 30-40 siders tekstopgivelser i engelsk, 30 sider i tysk og så videre. Men prøve at løfte det op over tekst-opgivelser og slutmål ved afgangsprøverne, og i stedet kigge på, hvad er det sprog kan - nemlig åbne verden!

Bodil Cold Bak, Viceskoleleder,
UngAalborg Uddannelsescenter

Læs mere her

#FremMedSprog
ncff.dk/strategisk-arbejde

Læringsfællesskabet er alfa og omega. Det at have et fagudvalg, hvor man får ro på, får tid til - måske får hjælp til - hvad det er, der skal diskuteres [...]. Hvad er det egentlig, vi vil med vores fag? Hvordan er det, vi udvikler vores didaktik? Hvordan er det, vi laver den bedste undervisning? Det gør man i fællesskab, og det skal vi som ledelse give plads til. Vi skal finde tiden til det, vi skal bestemme, hvornår det er, og det kan godt virke sådan hårdt for lærerne. Men når man så er der, jamen, så giver det pote.

Martin Wåhlin, Skoleleder,
Rådmandsgades Skole, København